

Ата-аналарға кеңес беру Тақырыбы: «Кішкентай балалардың сенсорлық дамуына арналған ойындар».

Өмірдің алғашқы жылдарында қабылдаудың даму деңгейі жалпылау, жіктеу, концепция бойынша мінез-құлық және басқалар сияқты ойлау операцияларымен байланысты. Қабылдаудың дамуы үш параметрмен анықталады: перцептивті әрекеттер, сенсорлық стандарттар және корреляция әрекеттері.

Баланың дамуы үшін сенсорлық тәжірибені қалыптастыру аса маңызды болып табылады. Белгілі бір әрекетте объектіні жаңғырту барысында балалардың бұрыннан қалыптасқан идеялары тексеріліп, нақтыланады.

Осыған байланысты сенсорлық тәрбиенің басты міндеті – балалардың бойында сурет салу, безендіру, сөздерді дыбыстық талдау, табиғатта еңбек ету және т.б. процестерін жетілдіруге ықпал ететін заттар мен құбылыстарды қабылдау және елестету дағдыларын дамыту.

Объектілерді қабылдау, оларды талдау, салыстыру, жалпылау қабілеті белгілі бір жүйе бойынша арнайы дайындықты қажет етеді; Балаларды сурет салуға, мүсіндеуге үйрету, құрастыру, мұғалім бір мезгілде олардың қабылдауын, талдау, жалпылау және т.б. қабілетін дамытуға ерекше көңіл бөлуі керек.

Осыған байланысты өнімді іс-әрекетті әртүрлі тәсілдермен ұйымдастыруға болады: бір жағдайда балалар сурет салуда, модельдеуде, жобалауда белгілі бір дағдыларға ие болады, бірақ олардың жалпы дамуы іс жүзінде бір деңгейде қалады; басқа жағдайда олар сурет салу, жобалау дағдыларымен және т.б. қабылдау, салыстыру және жалпылау қабілеттерін алу. Ал дәл соңғы жағдайда балаларды ойлауға үйрететіндіктен, олардың сол немесе басқа әрекеттегі дағдылары мен қабілеттері, әдетте, бірінші жағдайға қарағанда икемді, кең және шығармашылық болады. Сонымен, кіші мектеп жасына дейінгі балалардың сенсорлық дамуына ең үлкен әсерге оның мазмұны мен ұйымдастырылуы психикалық даму міндеттеріне бағынатын өнімді іс-әрекеттерге қол жеткізуге болады.

Әрбір өнімді әрекетте балалар меңгеруі тиіс белгілі бір мазмұнды бөліп көрсетуге болады. Бұл мазмұнда бала кездесіп, әрекет ететін объектілер мен олардың қарым-қатынастары, осы әрекет барысында балалардың меңгеруі тиіс білім, білік және дағдылар қамтылады. Белгілі бір іс-әрекеттің мазмұнын меңгеру арқылы балалар сызбада барған сайын күрделі заттар мен құбылыстарды бейнелеуге, барған сайын күрделі құрылымдар жасауға үйренеді. Бұл пәндер бойынша олардың білімдері мен түсініктері кеңейіп, тереңдей түседі, жаңа дағдылар мен дағдылар қалыптасады. Сонымен бірге балалар заттың көлемі, пішіні, түсі, т.б. қасиеттерін тереңірек түсінеді.

Балалардың кез келген мағыналы әрекеті қарапайым танымдық процестерді - сенсорлық және күрделірек - психикалық процестерді қамтиды. Белгілі бір іс-әрекетті табысты меңгеру көп жағдайда осы процестердің жетілдірілуі мен дамуына байланысты. 3 жасар баланың ойынға деген қызығушылығы көбінесе ойыншықтар мен оқу құралдарының жарқындығымен, эмоционалдылығымен, жаңалығымен анықталады. Осыған байланысты балалардың тұрақты пайдалануы үшін топта жоқ, бірақ балабақшаның ойын бөлмесінде сақталатын (балалар санына қарай) ұйымдастырылған ойындар мен іс-шараларға арналған ойын материалдарының арнайы жинақтары болуы қажет. мұғалімнің кабинеті) және ойын күні әкелді. Бұл жағдайда балалар тіпті таныс ойыншықтарды қызығушылықпен қабылдайды (бұл материалдарды басқа балабақша топтары да пайдалана алатыны ыңғайлы).

Сенсорлық даму процесінде үш жасар баланың танымдық мүмкіндіктері әлі үлкен немесе кемел емес екенін ескеру қажет. Сондықтан қасиеттері жағынан қарапайым заттармен және ең алдымен балалар өмірде кездесетін нәрселермен танысу керек.

Бұған арнайы дидактикалық ойындар көмектеседі:

Магнитудасы

ҮЛКЕН ЖӘНЕ КІШІ

Мақсаты: Баланы өлшемдері бойынша заттарды ауыстыруға үйрету Құрал-жабдықтар: бір түсті төрт үлкен және кішкентай моншақтар (шамамен 2 және 1 см). Бау немесе жұмсақ сым, қуыршақ және себет.

Барысы: Педагог балаға әдемі қуыршақты көрсетеді, қуыршақтың сәбиге қонаққа келгенін, себетке бір нәрсе әкелгенін айтады. Содан кейін мұғалім қуыршақты үстелге қояды және қорапты қораптан алып, балаға үлкенді-кішілі моншақтар мен жіптер бар екенін көрсетеді. Қуыршақ баладан оған әдемі моншақтар жасап беруді сұрағанын айта отырып, мұғалім баланың назарын моншақтарды әртүрлі тәсілдермен тігуге болатындығына аударады.

Алдымен мұғалімнің өзі моншақтарды қалай жинау керектігін көрсетеді, содан кейін баладан мұны сұрайды. Үлкен моншақпен кезектесуді бастау маңызды, өйткені... егер сіз моншақтарды керісінше ауыстырсаңыз, яғни. алдымен кішісін, содан кейін үлкенін ал, балаға тапсырманы орындау қиын болады, өйткені ол ең алдымен үлкен моншақтарға тартылады. Содан кейін қуыршаққа моншақтардың қалай шыққаны көрсетіледі.

ТАПСЫРЫСТАР

Мақсаты: Балаларды ойыншықтарды ажыратуға және атауға, сонымен қатар олардың көлемін анықтауға үйрету; есту қабылдауын дамыту, сөйлеуді түсінуді жетілдіру.

Құрал-жабдықтар: Үлкенді-кішілі иттер, машиналар, қораптар, шарлар, кеселер, текшелер, матрешкалар.

Барысы: Мұғалім балаға ойыншықтар мен заттарды көрсетіп, олардың көлемін атап, атауларын сұрайды.

Содан кейін ол балаға келесі тапсырмаларды береді:

- Үлкен итке үлкен кеседен, ал кішкентай итке кішкентайдан шай беріңіз;
- Ұя салатын қуыршақты үлкен көлікке мінгізу;
- Ұя салатын қуыршақтың жанына кішкентай ит қойыңыз;
- Үлкен текшелерден үлкен итке, ал кішкентайдан кішкентай итке үй салу;
- Кішкентай итті алып, оны кілемге отырғызыңыз;
- Үлкен итті алып, үлкен қорапқа салыңыз;
- Кішкентай текшелерді кішкентай қорапқа, ал үлкендерін үлкенге және т.б.

Егер бала қателессе, ит немесе матрешка өзінің наразылығын көрсетеді (күреді немесе бұрылады).

Пішін

БҮЛ ҚАНДАЙ Пішін?

Мақсаты: Баланы нысандарды пішініне қарай алмастыруға үйрету

Құрал-жабдықтар: Бір түсті (диаметрі 2см) төрт дөңгелек және төртбұрышты саз моншақтары. Бау немесе жұмсақ сым, қуыршақ және себет.

Барысы: «Үлкен және кіші» ойыны сияқты ойналады, бір айырмашылығы, дөңгелек және төртбұрышты моншақтардың кезектесіп жіпке тігілуі. Педагог баланы қолымен жіптегі әрбір моншаққа тигізуге шақырады, баланың назарын соған аударып: «Доп, текше...» дейді.

Түс

ТАУЫҚ МЕН ТАУЫҚ

Мақсаты: Баланың назарын түс әртүрлі заттардың белгісі және оларды белгілеу үшін қолдануға болатынына аудару.

Құрал-жабдықтар: Мозаика салынған қорапта алты сары және бір ақ элемент бар.

Барысы: Педагог балаларға ойыншықтарды көрсетеді: ақ тауық, артынан сары тауықтар (немесе сурет). Содан кейін - ақ мозаика элементі және былай дейді: «Бұл біздің тауық. Ол ақ». Сары мозаикалық элементті көрсетіп, түсіндіреді: «Тауықтар сары болады». Педагог тақтадағы тесікке ақ мозаиканы қояды, тауықтың осындай ақ болатынын тағы бір рет еске салады, ақ мозаикадан кейін тауықтар осындай түсті болады деп бір сары мозаиканы қояды. Содан кейін ол балаға мозаика салынған қорапты береді және одан басқа тауық тауып, ана тауықтың соңына қоюды сұрайды.

Барлық тауықтар табылып, тауықтың артына бір файлға қойылғаннан кейін бала тапсырманы өз бетінше қайталайды.

АЮДЫ ЖИДЕКПЕН ДАМАЙЫҚ

Мақсаты: Балаларды ұсынылған бірнеше түсті заттардың ішінен таңдауға үйрету, қолды үйлестіру және саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту.

Құрал-жабдықтар: Мозаика салынған қорапта он қызыл элемент және бес сары және жасыл элементтер бар.

Барысы: Педагог балаларға аюды көрсетіп, балалармен бірге қарап шығады. Содан кейін ол аюдың тек піскен қызыл жидектерді жақсы көретінін атап өтіп, балаларды жидекпен емдеуге шақырады. Содан кейін мұғалім қораптан қызыл мозаикалық элементті (жидек) алып, оны панельге енгізеді және балаларды тек піскен қызыл жидектерді алатынына көз жеткізе отырып, жидектерді де теруге шақырады. Барлық қызыл жидектер «себетке» жиналғанда, аю балаларға алғысын білдіреді.

Заттармен ойындар мен жаттығулар

Ерте және ерте мектеп жасына дейінгі балаларды тәрбиелеуде іс-әрекет процесінде сенсорлық тәжірибені байыту және жетілдіру өте маңызды.

Бұл жас деңгейіне тән іс-әрекет объектілік әрекет болып табылады. Ол жетекшілік деп аталады, себебі ол тек басым болғандықтан ғана емес, сонымен қатар бала психикасының маңызды қасиеттерін қалыптастыру үшін ерекше маңызды.

Белсенділік процесінде балалардың ойлауы, зерделілігі, зейіні дамиды, біраз уақытқа дейін бір нәрсені байсалдылықпен, алаңдатпай орындауға дағдыланады.

Баланың сенсорлық дамуы үшін заттық белсенділік те маңызды. Заттармен жұмыс жасай отырып, олардың қасиеттері мен қасиеттерін меңгереді, пішіні, өлшемі, түсі, кеңістіктік байланыстарымен

танысады. 2-3 жастағы балаларда заттармен әрекеттесу процесінде оқу қасиеттері қалыптасады: олардың көзқарасын нысанға аудару, қозғалыстарды тежеу, белгілі бір қалыпта ұстау, эмоционалдық күй.

Оқу ойыншықтары сияқты заттармен әрекеттер балаға әрқашан ақыл-ой міндетін қояды, ол нәтижеге жетуге тырысады - мұнаны жинау, ұя салатын қуыршақты бүктеу және т.б. Осылайша, мақсат сезімі бірте-бірте қалыптасады. Кейбір оқу ойыншықтары ойын тапсырмасын орындау үшін белгілі әрекеттер тізбегін және бөліктерді таңдауды қажет етеді.

Объектілік әрекеттер баланың екі қолының қимыл-қозғалысын үйлестіру мен жүйелілігін дамытады, көз (көбінесе құлақ) және қол жұмысында байланыстардың қалыптасуына әкеледі және кеңістікті меңгеруді қамтамасыз етеді.